

ET

ET

ET

EUROOPA KOMISJON

Brüssel 20.4.2011
KOM(2011) 224 lõplik

2011/0091 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse määrust (EÜ) nr 521/2008, millega luuakse kütuseelementide ja
vesiniku valdkonna ühisettevõte**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Ühised tehnoloogiaalgatused on kavandatud seitsmendas raamprogrammis¹ vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 187 (varasem Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikkel 171) kui võimalus luua teadusuuringute valdkonnas Euroopa tasandil avaliku ja erasektori partnerlusi. Ühised tehnoloogiaalgatused väljendavad ELi soovi koordineerida teadusuuringute alaseid jõupingutusi, tugevdada Euroopa teadusruumi ning saavutada Euroopa konkurentsivõime suurendamise eesmärgid.

Kütuseelementide ja vesiniku valdkonna ühissetevõtte (*Joint Undertaking for Fuel Cells and Hydrogen*, FCH ühissetevõtte) moodustati nõukogu 30. mai 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 521/2008. Haldus- ja töökulude rahastamine on jagatud kolme liikme – tööstusrühmituse, teadusrühmituse ja Euroopa komisjoni vahel.

Ettevõtjate [„tööstusrühmitus”] osalemise suhtes oli algusest peale seatud nõue, et nende rahaline panus töökulude katmisse (mille nad tagavad koos komisjoniga) peaks olema 50 % ja mitterahaline panus töökulude katmisse peaks olema vähemalt võrdne komisjoni rahalise panusega.

FCH ühissetevõtte on pärast oma asutamist avaldanud kolm projektikonkursi teadet: esimese konkursi maht oli 28,1 miljonit eurot, teisel 73,1 miljonit eurot ja kolmandal 89,1 miljonit eurot. Säte selle kohta, et ettevõtjad annavad võrdväärse panuse töökulude katmisse, tähendab, et ettevõtjad peavad katma ka muude osaliste (sealhulgas ülikoolide, teaduskeskuste, riigiasutuste jne) panused, mis on seotud igasuguse tegevusega (kaasa arvatud alusuuringud).

FCH ühissetevõtte kahe esimese projektikonkursi tulemus on olnud selline, et kõikide osaliste suurimat rahastamistaset on tulnud süstemaatiliselt hinnata ja vähendada. Esimese kahe projektikonkursi puhul tähendas võrdväärse panuse nõue seda, et vähendati oluliselt otseste kulude tasumist: suurettevõtjate FCH ühissetevõtte panus vähenes 50 %lt 33 %le ning VKEde ja teadusasutuste panus 75 %lt 50 %le.

Sellised rahastamistasemed on oluliselt madalamad seitsmendas raamprogrammis (kaasa arvatud Euroopa energiasäästlike autode algatuse elektriakuga töötavate sõidukite programm) ettenähtutest ja ka kütuseelementide ja vesiniku valdkonna teadus- ja arendusprogrammidest väljaspool Euroopat. Madalad rahastamismäärad ning finants- ja majanduskriis, mis on tabanud selle tulevikutehnoloogiaga tegelevaid ettevõtjaid, mõjutavad praegust osavõttu FCH ühissetevõtte meetmetest, mis jääb allapoole esialgseid ootusi. Kui jätkame samal viisil, kaob huvi nii ettevõtjatel kui ka teadlastel.

Lisaks innustatakse liikmesriikide asutusi ja piirkondlikke organeid andma oma panust nendesse projektidesse ja mitmel puhul seda oodatakse neilt. Praeguses määruses seda kahjuks ei arvestata. Uues tekstis on öeldud, et ELi rahastusega võrdväärse panuse andmisel

---

¹ ELT L 412, 30.12.2006, lk 1.

lubatakse arvesse võtta mitte ainult ettevõtjate oma panust, vaid ka panuseid, mis tulevad muudelt meetmetes osalevatelt juriidilistelt isikutelt.

Arvestades, et ebapiisava panuse andmise kordumise korral analüüsib komisjon kõigepealt olukorda ja otsustab siis, millised meetmed on sobivad, on määruse (EÜ) nr 521/2008 lisas artikli 12 lõike 7 teises lõigus sõnad „vähendab komisjon...” asendatud sõnadega „võib komisjon vähendada...”.

Lisaks on tööstusrühmitus ja teadusrühmitus kohustatud maksma oma rahalised panused FCH ühissetevõtte eelarvesse jooksvate kulude eest „ettemaksuna, enne iga majandusaasta algust”. Komisjoni ja FCH ühissetevõtte vahelises rahastamislepingus, mis sõlmiti pärast FCH ühissetevõtte loomist, on ette nähtud, et komisjon ise teeb oma maksed majandusaasta jooksul üksnes osamaksetena. Oleks õiglane, kui mõlemale rühmitusele võimaldataks samasugused tingimused.

Praegu määratakse rahastamistase pärast iga hindamist. Et suurendada osalejate jaoks hädavajalikku prognoositavust, on lisatud võimalus täpsustada pakkumisel rahastamise miinimumtasest.

Ettepaneku eesmärk on kohandada sätted eespool kirjeldatud tingimustele.

- **Üldine taust**

Kütuseelemendid ja vesinik on paljulubav tulevikuenergeetika tehnoloogia, mida võib kasutada kõikides majandusharudes ja mis pakub paljusid kasulikke lahendusi energiavarustuse kindluse, transpordi, keskkonna ja ressursitõhususe alal. Kütuseelemendid ja vesinik mängivad eeldatavasti olulist osa ELi ümberkujundamisel vähese CO₂-heitega ühiskonnaks ja kasvuhoonegaaside heite üle 85 % vähendamisel aastaks 2050.

Kütuseelemendi ja vesiniku tehnoloogia pakub lõppkasutajale paljusid rakendusi: i) paikseid, näiteks elektri või soojuse tootmiseks, ii) transpordi jaoks sobivaid rakendusi, näiteks sõidukite, busside ja rongide energiaallikad, ja iii) kaasaskantavaid, näiteks sülearvutite ja mobiiltelefonide energiaallikad. Viimastel aastatel on kütuseelementide ja vesiniku tööstus tublisti edasi liikunud tehnoloogia arendamisel kõigi nimetatud rakendusala jaoks, eriti kasuteguri suurendamisel ja kulude vähendamisel.

Näiteks transpordi kohta, mis on väga oluline turg ja milles on suuri võimalusi kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks, näitas hiljutine faktiandmete süvauuring, et kütuseelementidel töötavad ja akudel töötavad elektriautod võivad oluliselt vähendada CO₂ heidet ja kohalikku saasteainete heidet ning mõlemad autotüübid on aastaks 2025 või juba varem majanduslikult võimalikud ja täiendavad alternatiivid sise põlemismootoriga tavasõidukitele, kui kasutada sobivaid maksuvabastusi ja/või -stiimuleid. Uuringus jõuti ka tulemusele, et lähimatel aastakümnetel on vesiniku jaotus- ja müügi võrgu kulud 5 % kütuseelementidel töötavate sõidukite üldmaksumusest (1000–2000 eurot auto kohta), mis on võrreldav akudel töötavate elektri- ja poolhübriidsõidukite jaoks vajaliku laadimisvõrgu rajamisega ja õigustavad vesiniku jaoks spetsiaalse infrastruktuuri väljaehitamist.

Kütuseelementide ja vesiniku tehnoloogia täielikuks kasutuselevõtuks on veel vaja pidevat ja püsivat riigi toetust ning kaasnevaid poliitikameetmeid, et ületada veel säilinud tehnoloogilised, majanduslikud ja institutsioonilised tõkked, mis takistavad nende toomist laiale turule. Vaatamata finantskriisile jätkavad ELi peamised konkurendid selles valdkonnas

(USA, Jaapan, Lõuna-Korea ja Hiina) laialdasi jõupingutusi nimetatud tõkete ületamiseks teadus- ja arendusprogrammide, poliitikameetmete ja turustamisprojektide abil.

Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 187 (varasem Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikkel 171) kohaselt on moodustatud neli muud ühissettevõtet: CLEAN SKY, IMI, ARTEMIS ja ENIAC. Igal ühissettevõttel on oma sätted, mis on kohandatud vastavaks konkreetse valdkonna eripärale.

Kooskõla Euroopa Liidu muude tegevuspõhimõtete ja eesmärkidega

2007. aasta jaanuaris avaldatud teatises „Euroopa energiapoliitika”² sätestatud ühe algatusena töötab Euroopa Komisjon välja Euroopa energiatehnoloogia strateegilist kava (SET-kava)³, et suunata energiatehnoloogia innovatsiooni kulgu järgmistel kümnenditel, jõuda tõhusa ja vähese CO₂-heitega tehnoloogiani, sealhulgas kütuseelementide ja vesiniku valdkonnas, ning säästvama energeetikasüsteemini. Euroopa Parlament võttis 2007. aasta mais vastu kirjaliku deklaratsiooni,⁴ milles ärgitas ELi institutsioone toetama kaasaskantavates ja paiksetes seadmetes ja transpordis kasutatavat kütuseelemendi- ja vesinikutehnoloogiat, luues partnerlussuhteid seda toetavate piirkondade ja linnade, VKEde ning kodanikuühiskonna organisatsioonidega.

Kavandatud nõukogu määrus on kooskõlas ELi teaduspoliitikaga. See on kooskõlas ka uuendatud Lissaboni strateegiaga⁵ ning Barcelona eesmärkidega, mille kohaselt EL investeerib aastaks 2010 uurimis- ja arendustegevusse 3 % oma SKPst. Seitsmendal raamprogrammil (2007–2013) on oluline osa selles, et Euroopa saavutaks need eesmärgid. See kajastab ka üksmeelt, et Euroopa peab mitmekordistama jõupingutusi oma teadusuuringutesse, tehnoloogiaarendusse ja tutvustamistegevusse tehtavatest investeeringutest suurema tulu saamiseks, et varustada end kui konkurentsivõimeline ja dünaamiline teadmispõhine majanduspiirkond.

Algatus on osa laiahaardelisemast ELi uuendustegevuse puudujääkide ületamise strateegiast, mille hulka kuulub ka ettepanek Euroopa Tehnoloogiainstituudi asutamiseks.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Konsulterimine huvitatud isikutega ja ekspertteadmiste kasutamine

EI KOHALDATA

Mõju hindamine

EI KOHALDATA

---

² Euroopa energiapoliitika; KOM(2007)1 (lõplik); 10. jaanuar 2007.

³ Euroopa energiatehnoloogia strateegilise kava poole; KOM(2006) 847 (lõplik); 10. jaanuar 2007.

⁴ Rohelise vesinikumajanduse rajamine ning kolmanda tööstusrevolutsiooni algatamine Euroopas koostöös siduspiirkondade ja -linnade ning VKEde ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega, kirjalik deklaratsioon vastavalt töökorra artiklile 116, Euroopa Parlament 0016/2007, mai 2007.

⁵ KOM(2005) 24.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Kavandatud meetmete kokkuvõte

Ettepanek on nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust kütuseelementide ja vesiniku valdkonna ühissettevõtte loomise kohta.

Õiguslik alus

Ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 187.

Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõte

EI KOHALDATA

Õigusakti valik

Nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 521/2008.

4. MÕJU EELARVELE

Täiendavat mõju eelarvele, võrreldes kõnealuse esialgse nõukogu määruse alusel vastuvõetud eelarvega, ei ole. Kavandatud muudatused avavad paremaid võimalusi ettenähtud eelarve kasutamiseks.

ELi panus, mille suurus on kokku 470 miljonit eurot, tuleb seitsmenda raamprogrammi eriprogrammi „Koostöö” järgmistelt eelarveridadelt: energeetika, nanoteadused, nanotehnoloogia, materjalid ja uus tootmistehnoloogia, transport (sealhulgas lennundus), ja keskkond (sealhulgas kliimamuutus) – teadusuuringute peadirektoraadi alt, transport – liikuvuse ja transpordi peadirektoraadi alt ning energeetika – energeetika peadirektoraadi alt.

5. VALIKULISED ÜKSIKASJAD

[...]

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 521/2008, millega luuakse kütuseelementide ja vesiniku valdkonna ühisettevõtte
(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 187 ja 188,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust⁶,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁷,

ning arvestades järgmist:

- (1) Kütuseelementide ja vesiniku valdkonna ühisettevõtte (*Joint Undertaking for Fuel Cells and Hydrogen*, FCH ühisettevõtte) moodustati 30. mail 2008 ning asutajaliikmed olid tööstusrühmitus ja komisjon.
- (2) Teadusrühmitus sai FCH ühisettevõtte liikmeks 14. juulil 2008. Nimetatud rühmitus aitab nii rahaliselt kui ka mitterahaliselt kaasa FCH ühisettevõtte eesmärkide saavutamisele. Teadusrühmituse liikmed võivad samuti kui tööstusrühmituse liikmed saada kasu saavutatud tulemustest, arvestades FCH ühisettevõtte konkreetset koosseisu, eeskirju ja laadi, tegevuse eesmärke ja haaret. Seepärast on põhjendatud, et nii tööstusrühmituse kui ka teadusrühmituse mitterahalist panust lubatakse arvestada samaväärselt panuse andmisel.
- (3) Teadusrühmitus on saanud ühisettevõtte liikmeks; on sobiv arvestada, et teadusorganisatsioonide (sealhulgas ülikoolide ja teaduskeskuste) mitterahalised panused vastavad ühenduse panusele põhikirja artikli 12 lõike 3 tähenduses.
- (4) FCH ühisettevõtte on tegutsenud üle kahe aasta, mille jooksul on viidud lõpule täielik projektikonkursside korraldamise töösükkel: konkursikutse avaldamine, ettepanekute hindamine, rahastamisläbirääkimised ja toetuslepingute sõlmimine. Kõnealuse ajavahemikuga kogeti, et FCH ühisettevõtte rahastamise ülemmäärasid tuli kõigi osavõtjate puhul oluliselt vähendada. Selle tulemusel kujunes osalemine FCH ühisettevõtte meetmetes esialgu eeldatust palju tagasihoidlikumaks.

---

⁶ ELT C [...], [...], lk [...].

⁷ ELT C [...], [...], lk [...].

- (5) Vastavalt määruse (EÜ) nr 521/2008 (millega luuakse kütuseelementide ja vesiniku valdkonna ühisettevõtte)⁸ artiklile 26 on juhatus käesoleva määruse parandused heaks kiitnud.
- (6) Kui kõikide tegevuses osalevate juriidiliste isikute mitterahalisi panuseid lubatakse arvestada võrdväärse panuse tegemisel, tähendaks see teadusrühmituse liikmesuse tunnistamist ja tõstaks rahastamistaset; samas peetaks endiselt kinni võrdväärse panuse aluspõhimõttest ja arvestataks vajadust kohaldada õiglast ja tasakaalustatud rahastamise vähendamist eri tüüpi osalejate jaoks.
- (7) Ühisettevõtte programmiameti jooksvad kulud tuleks katta ühisettevõtte kolmel liikmel. On kohane näha ette, et ühisettevõtte kõikidel liimmetel on ühesugune maksegraafik.
- (8) Komisjonile tuleks võimaldada teatavat paindlikkust meetmete valimisel, mida ta võtab, kui tehtavad panused ei ole piisavad.
- (9) Praegu määratakse rahastamistase iga kord pärast saadud ettepanekute hindamist. Et programmist osavõtjatel oleks võimalik hinnata võimalikku rahastamist, tuleks ette näha võimalus, et täpsustatakse konkursikutse minimaalne rahastamise tase.
- (10) Määrust (EÜ) nr 521/2008 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 521/2008 muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Olenemata määruse nr 521/2008 lisa artikli 12 lõikest 3, ei mõjuta muutmismäärus õigusi ega kohustusi, mis tulenevad toetuslepingutest ja muudest lepingutest, mis ühisettevõtte on sõlminud enne käesoleva määruse jõustumise kuupäeva. Eelkõige ei mõjuta see osutatud lepingutes sätestatud rahastamise ülempiire.

---

⁸ ELT L 153, 12.6.2008, lk 1.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Lisa punkti 3 alapunkti a kohaldatakse siiski alates 14. juulist 2008.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, [...]

*Nõukogu nimel
eesistuja*

LISA

Määrust (EÜ) nr 521/2008 muudetakse järgmiselt.

1. Artiklit 6 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. FCH ühissettevõttel võib olla oma siseauditi üksus.”

Määruse (EÜ) nr 521/2008 lisa muudetakse järgmiselt.

2. Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 esimene ja teine taane asendatakse järgmisega:

„– tagab, et tema käesoleva põhikirja artikli 12 kohane panus FCH ühissettevõtte vahenditesse tehakse FCH ühissettevõtte jooksvatest kuludest 50 % katva rahalise ettemaksuna ning kantakse FCH ühissettevõtte eelarvesse kokkulepitud osamaksetena;

– tagab, et tööstuse panus FCH ühissettevõtte rahastatavasse TTAsse koos muude osalejate panustega oleks vähemalt võrdne ELi panusega”;

b) 3. lõike teise lõigu neljas taane asendatakse järgmisega:

„– tagab, et tema käesoleva põhikirja artikli 12 kohane panus FCH ühissettevõtte vahenditesse tehakse FCH ühissettevõtte jooksvatest kuludest 1/12 katva rahalise ettemaksuna ning kantakse FCH ühissettevõtte eelarvesse kokkulepitud osamaksetena.”

3. Artiklit 12 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. FCH ühissettevõtte töökulud kaetakse ELi rahalise panuse ning ühissettevõtte tegevuses osalevate juriidiliste isikute mitterahaliste panustega. Osalevate juriidiliste isikute panus on vähemalt samaväärne ELi rahalise panusega.

Tulusid käsitletakse vastavalt osavõtueeskirjadele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsuses nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013)⁹. Käesolevat sätet kohaldatakse alates kuupäevast, millel teadusrühmitus sai FCH ühissettevõtte liikmeks.”;

b) lõiget 7 muudetakse järgmiselt:

i) teine ja kolmas lõik asendatakse järgmisega:

---

⁹ ELT L 412, 30.12.2006, lk 1.

„Kui hindamisel selgub, et osalevate juriidiliste isikute mitterahalise panuse suurus ei ole piisav, võib komisjon järgmisel aastal vähendada oma panust.

Kui hindamisel selgub, et osalevate juriidiliste isikute mitterahalise panuse suurus ei ole piisav kahel järjestikusel aastal, võib komisjon teha nõukogule ettepaneku FCH ühissetevõtte lõpetada.”.

4. Artiklile 15 lisatakse lõige 4:

„4. Juhatus võib otsustada määrata kindlaks iga projektikonkursi minimaalse rahastamise taseme iga osavõtjakategooria jaoks.”

ETTEPANEKUTELE LISATAV FINANTSSELGITUS

Käesolev muutmissettepanek ei mõjuta ELi eelarvet.

(Finantsmääruse artikkel 28 ja rakenduseeskirjade artikkel 22)]